

РЕЦЕНЗИЯ

от **Толя Ангелова Стоицова, д.пс.н, професор направление 3.2. Психология в Нов български университет, Департамент „Масови комуникации“**
на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност **Доцент в Нов български университет**
по област на висше образование **Социални, стопански и правни науки 3.5. Обществени комуникации и информационни науки**

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 13 от 12 февруари 2019 г. и в интернет-страницата на Нов български университет за нуждите на Департамент „Масови комуникации“ като единствен кандидат участва **гл.ас. д-р Евелина Антонова Христова**, преподавател от същия департамент на НБУ.

Спазени са всички изисквания на процедурата по кандидатстване в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“. Представени са както документи, съответстващи на ЗРАСРБ, така и такива, свързани със специфичните изисквания на Нов български университет. Всички документи и научни трудове са прецизно подредени и са прегледани от назначена комисия от ръководството на НБУ за допускане на кандидата до участие в конкурса.

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

По отношение на минимално изискваните точки по групите показатели за длъжността „доцент“ д-р Евелина Христова не само ги удовлетворява, но по определени показатели и ги надхвърля. Кандидатът придобива образователната и научна степен „доктор“ през 2011 г. в същото направление Обществени комуникации и информационни науки.

Д-р Христова е публикувала монографичен труд по докторската си дисертация през 2012 г. Участва в конкурса с друга научна монография „Комуникация на благотворителността“, издадена през 2018 г. Публикувала е 30 студии, статии и доклади в научни издания на български и английски език. По тази група от показатели надхвърля двойно изисквания минимум от точки за доцент.

Цитиранията, които представя кандидатът в конкурса надхвърлят двукратно изисквания минимум. Интерес представлява и справката и по група показатели Е, които засягат участието и ръководенето на различен тип национални и международни проекти, както и ръководството на докторанти. Няма изискван минимум за кандидатите за доцент. Ясно е, че като нехабилитирани изследователи те не могат да ръководят докторанти. Но в случая, д-р

Христова, събира не малък брой точки с участието си и ръководството на проекти. Още една безспорна заслуга на кандидата.

По следващите три групи показатели – Ж, З и И, които са с доста разнородно съдържание и трудно се подават на описание, ще посоча само още един повече от съществен факт. Кандидатът в конкурса за „доцент“ гл. ас. д-р Евелина Христова надхвърля минималния брой точки, изисквани за професор. Мисля, че в този случай, моята оценка е ясна. Само ще си позволя да пожелаая на д-р Христова, да запази активността, амбицията и инициативността си и в следващите периоди от научната си кариера.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

1. Оценка на монографичния труд, творчески изяви или други публикации, съответстващи по обем и цялостност на монографичен труд, включваща оценка на научните и научно-приложните приноси на автора.

Д-р Евелина Христова е публикувала 2 монографии. Едната излиза през 2012 г. „Комуникациите и организацията в 21. Век : Теория, стратегия, политика, практика и проблеми на модерната комуникация“. Другата, публикувана през 2018 г., авторът представя като хабилитационен труд: „Комуникация на благотворителността.“ Първата монография отразява теоретично-изследователските резултати от дисертационния труд на гл. ас. Христова.

„Комуникация на благотворителността“ е сериозен монографичен труд, който обхваща 336 с. Текстът е разделен на няколко части: увод, три части, заключение, приложение, библиография и резюме на английски език. Много добре е защитена идеята, че, за да стигне благотворителността до хората, тя се нуждае от сериозни комуникационни усилия от страна на различни специалисти и най-вече на ПР професионалисти.

Мога да кажа, че трудът е уникален по няколко причини. Първата се заключава в това, че е направен подробен исторически анализ на развитието на благотворителността у нас. Вторият съществен момент е сравнението между благотворителността у нас и в международен план. И третата причина се заключава във факта, че освен, че са реферирани и дискутирани изследванията на благотворителността у нас през последните десетилетия, проведени от различни организации и изследователи, д-р Евелина Христова представя резултати и интерпретация от три собствени изследвания.

Сериозната научно изследователска работа по труда, води и до значими приносни моменти. Ще се опитам накратко да се спра на основните от тях.

Общо-теоретични приноси:

- За първи път в България се предлага цялостно теоретико-емпирично изследване на комуникацията на благотворителността.
- Монографията разглежда задълбочено и разкрива стратегическия аспект на благотворителността – изграждане на организационната култура на дадена организация, представяйки същевременно благотворителността като фундаментално явление на човешката дейност в демократичното общество.
- Монографията представлява съвременна интерпретация на интердисциплинарна проблематика, разположена в изследователското поле между ПР, комуникациите, социалните дейности и социалната психология. Извежда се на преден план досега малко проучван аспект – ролята на ПР специалиста в кампаниите по благотворителност.
- Разработката предлага анализ на малко проучвания аспект за етиката в благотворителността, които се отнася не само до професионалната етика на ПР специалистите, а и на други професионалисти, които пряко или косвено работят по социални теми.
- В международен план, монографията разпростира изводите извън пределите на страната и показва, че на благотворителната дейност се гледа различно в Европа и в САЩ.

Приложни научни приноси:

- Задават се ясни параметри на едни от най-съществените аспекти на темата – регулацията на взаимоотношението между този, който дарява и този, комуто даряват.
- Анализира се ролята на корпоративната социална отговорност КСО в процеса на развитие и управление на обществото
- Специалното внимание се отделя на възприемането от страна на младите хора в България на явлението благотворителност с цялата негова сложност и многомерност.
- Монографията защитава тезата, че към българските печатни и електронни медии при комуникиране на благотворителността, се налагат повишени изисквания.

Практично-приложни приноси:

- Изследователският подход е ориентиран към широк кръг читатели от научните среди, а също така и към практиката – специалисти в сферата на публичната комуникация, работещите в неправителствения сектор, студентите и практиците по журналистика, връзки с обществеността и други сродни специалности, които организират благотворителни кампании.
- В своята цялост монографията предлага отговор на въпроса какви умения и знания трябва да имат новите практики.
- Заклучава се, че знанията и опитът на учениците в последни класове от СОУ по отношение на благотворителността недостатъчни.

- На основата на собствени теоретични и емпирични изследвания са изведени ясни и приложими препоръки по отношение комуникацията на благотворителността.

- В монографичния труд се поставя и разисква въпроса за необходимостта от разработването на политика на формиране на специални проактивни стратегии в комуникирането на благотворителността като се дават и предложения за това.

2. Оценка на приносите в останалите приложени публикации, направени след назначаването на академичната длъжност „гл. асистент“. Тя включва и оценка на изискването за рецензиране на изданията.

След защитата на докторантурата си, гл. ас. Е. Христова е публикувала не малък брой студии, статии и научни доклади – общо 30, от които 3 са под печат, 3 са в съавторство. Сериозният брой на публикации за млад и нехабилитиран изследовател, също заслужава отлична оценка. Още едно преимущество на кандидата е, че 8 от публикуваните научни материали са на английски език.

По моя преценка публикациите могат да се разделят в следните направления:

- Етични проблеми, алтруизъм и комуникация – 6 публикации
- Проблеми на благотворителността – 8
- Онлайн избори, Фейсбук и роля на ПР – 4
- Училищно образование и среда – 5
- Организационна култура и лидерство – 3
- История и съвременни проблеми на ПР дейността – 4

Приносните моменти в тези по-малки по обем публикации се заключават в поставяне на актуални въпроси в сферата на етиката, благотворителността, ролята на ПР специалистите по време на избори, включително и в онлайн страниците, училищното образование като синхрон с европейското, ПР в подкрепа на лидерството и организационната култура, развитието на ПР в съвременността – в национален и международен план.

Студиите, статиите и част от докладите са публикувани в рецензирани списания и научни сборници.

3. Цитиране от други автори.

В сравнение с броя на публикациите, още по-голямо впечатление правят цитиранията, които представя кандидатът в конкурса. Убеждението ми е, че не само е важно да се пише, но е от особено значение по какви теми се пише и доколко стойността на научните изследвания, които се публикуват, се оценяват като значими от гледна точка на научната гилдия в

областта на комуникациите. За това безспорен индикатор са цитиранията. Те двукратно надхвърлят минималните изисквания по този показател за доцент и затова смятам, че д-р Евелина Христова заслужава адмирации в това отношение.

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката.

Д-р Евелина Христова е участвала в 7 проекта към ИИС на НБУ – 5 образователни и 2 научно изследователски като на 3 от тях – 2 образователни и 1 научноизследователски, е била ръководител. Освен тези, гл. ас. Христова подготвя проекти, организира и е научен ръководител на Летните школи по ПР на департамент Масови комуникации от 2013 до 2018 г. Резултатът е ясен – в школите участват колеги от университети в цялата страна, включително и чуждестранни студенти в секцията на английски език, след което д-р Христова организира и публикуването на докладите на е-носител.

Гл. ас. Христова участва в българския екип на европейския проект Master of International Communication 2010-2012, Geert Hofstede Consortium, финансирана от Education and Culture, European Commission, Lifelong Learning Program. Резултатът е, че и днес това е програмата на департамент Масови комуникации, която събира най-много студенти. В нея преподава и д-р Е. Христова.

Кандидатът за доцент участва и ръководи проект „Студентски практики“, Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”, до 13 март 2013 г. , както е и член на още 3 други проекта, свързани директно с практиката.

III. Учебна и преподавателска дейност

1. Д-р Евелина Христова е разработила самостоятелно 10 курса за магистърски програми, 6 от които са на английски език – 3 аудиторни и 3 извънаудиторни. Както споменах, тя участва активно в екипа, разработил цялостната магистърска програма на английски език в консорциум още с 5 Европейски университета (Master of International Communication”). Разработила е и 5 курса за Бакалавърска програма, от които 1 е извънаудиторен. От последните 3 курса, дело на кандидата за доцент е 1 е за ФБО и 2 за ЦДЕО. Или общо, д-р Е. Христова е разработила 18 самостоятелни аудиторни и извънаудиторни курса на български и английски език. Тя преизпълнява необходимата лекционна заетост за доцент.

Аудиторната и извънаудиторната заетост на кандидата за доцент, включва работа с Еразъм студенти (от МП на английски език), както и публикуване на материали на български и английски език в "MOODLE – НБУ". Общо новите и обновени материали в MOODLE са

над 800 страници. Те са поддържани редовно като включват освен текст, използване на видео, активни линкове, презентации, чат стаи, виртуална класна стая, форуми, речници и др.

Д-р Христова е автор и първи ръководител на проект Студентски практики, разработен от МОНМ. В атестирания период е била и академичен наставник в проект Студентски практики в НБУ. Ръководител е на два проекта, свързани с Програма Достъп до информация, включващи стаж и обучение, през които са преминали над 35 студенти, успешно приключили своя стаж. В периода март 2013- март 2018 г., докато отговаря за Връзките с обществеността на НБУ, през отдел „Информационна дейност“ на стаж са преминали над 20 студенти от програмите по Връзки с обществеността и журналистика.

В рамките на научния семинар на департамент „Масови комуникации“, за който отговаря в атестирания период, са реализирани множество практики и стажове след гостуване на представители на различни агенции, фирми, организации и медии. В някои от случаите студентите, преминали стажа са назначавани на постоянни позиции – например, в агенции The Site Consultancy (20% от работещите са завършили НБУ и са започнали работа след стаж, иницииран в рамките на гостуване в семинара), United Partners и други.

По отношение на работата със студенти и докторанти, в периода есен 2012/2013 до пролет 2017/2018 включително, д-р Евелина Христова е изготвила 41 рецензии, ръководила е 54 дипломанти и е участвала в 17 комисии по защита на дипломни тези.

Отделно студенти и докторанти са били включени в 8 проекта на гл. ас. Е. Христова. Тя е подготвяла и студентски екипи за национално състезание за ПР ПРИЗ от 2014 до 2017 г. Класацията на студенти от департамента съответно е: 2015 – първо място; 2016 – трето място; 2017 г. – първо и второ място и 2018 г. – първо и трето място, все челно представяне на студентите от Департамент „Масови комуникации“.

2. Работа с Еразъм-студенти.

В Магистърските програми с курсове на английски език към департаментите Масови комуникации и Политически науки, както и Югоизточноевропейски център за семиотични изследвания към НБУ, участват и Еразъм студенти. Така, че д-р Христова работи с тях като преподавател, консултант и рецензент на дипломни работи. Организира и събития, в които взимат участие и Еразъм студенти – като Коледно тържество на департамент Масови комуникации, Настолни игри и други.

3. Средната оценка от студентските анкети от последните 12 семестъра е 4.51, което е отличен, тъй оценяването е по петобална система (максимална оценка е 5.00).

IV. Административна и обществена дейност

1. Д-р Евелина Христова участва в колективни органи на управление на НБУ като член на Факултетния съвет на ФБО, член на програмния съвет на департамент Масови комуникации, докладчик и модератор на Общоуниверситетска конференция на НБУ за академична 2016/2017 г. и организатор и модератор и академична 2014/2015 г. Отговаря за връзките с обществеността на Нов български университет в периода 2013 – 2018 г.
2. По отношение на обществена дейност, гл. ас. д-р Христова е член на множество сдружения, асоциации и журита. Ще спомена само някои от тях: член на Комисия по професионална етика на Българско дружество по връзки с обществеността (БДВО) от 2017, преизбрана за втори мандат от 2019 г.; член на БДВО; член на Българска академична асоциация по комуникации (БААК); член и съучредител на Българска асоциация на специалистите по връзки с институциите (БАСВИ); член на УС на дружество „Толкова близо, толкова далече“; член на програмния съвет на БНТ – 2011 – 2013 г. и други.

Участвала е в подготовката на стратегически документи в областта на науката и висшето образование – „Стратегия за развитие на научните изследвания 2020“, ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“. Д-р Христова е взела участие в работна група по планиране на приоритетите на България 2020 по отношение на многогодишната финансова рамка на ЕС в частта образование и наука и други. Води Церемонията по откриване на 76-то Общо събрание на Европейските студентски съюзи в София и е била модератор на дискуссионния панел Jobs of the future, 7 май, 2019 г.

Д-р Христова участва и в академичния живот на НБУ – в благотворителни акции, публикуване на материали в Университетски дневник, в междудепартаментна дейност.

3. Привличане на студенти в програмата.

Заслужава да се подчертае, че кандидатът в конкурса за доцент, гл. ас. д-р Евелина Христова участва в създаването и поддържането на над 20 Фейсбук страници на НБУ – департаменти и програми. Редовно поддържа и публикува във всички ФБ страници, свързани с дейността на департамент Масови комуникации, включително кампаниите по привличане на студенти. Създател и участник е в поддържането на ФБ групи НБУ кандидат-студенти и НБУ първокурсници в няколко поредни години. Не на последно място, тя поддържа отношения с Българска асоциация на частните училища и с общински гимназии.

Разнообразната по съдържание административна и обществена дейност, твърде трудоемка и едновременно с това много успешна, ми дава основание за отлична оценка на работата на д-р Е. Христова по този критерий от изискванията за доцентура.

V. Лични впечатления от кандидата

Познавам много добре участника в конкурса за „доцент“ гл. ас. д-р Евелина Христова. Преподавала съм ѝ като студент на НБУ в програмата по масови комуникации, тогава съчетана с политически науки. Беше и мой докторант, един от най-успешните. Самостоятелна и с развиване на усет към научните изследвания, тя запази разбирането си, че най-доброто съчетание за един ПР специалист е научно-изследователската дейност и работата в практиката. С голям опит и в двете области, д-р Христова се доказва като сериозен млад специалист в областта на ПР. Организиран, безпристрастен, дипломатичен и балансиран колега, тя е желан член за работа в различни екипи, както в департамент Масови комуникации, така и в НБУ.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Мнението ми за академичната и обществената дейност на кандидата в конкурса за „доцент“ гл. ас. д-р Евелина Христова е изцяло положително. Постиганията на кандидата надхвърлят изискванията за „доцент“. Нямам критични бележки по дейността ѝ. Имам пожелание към д-р Христова да запази афинитета си към провеждането на емпирични научни изследвания, да публикува още по-често научни материали на английски език, за да може не само българската, но и международната научна гилдия да се запознае с дейността в областта на ПР и академичната работа в НБУ. Да продължава да съчетава изследователската и преподавателската си работа с тази в практиката. Така би била полезна не само за себе си – професионалното и личностното си развитие, но и на преподавателския състав на департамент Масови комуникации, както и на студентите, на които преподава.

Заклучение

Както проличава от рецензията ми, моята оценка за работата на д-р Евелина Христова по различните направления в академичната, организационната и практическата ѝ дейност, е изцяло положителна. Към оценката си включвам и личните си впечатления за качествата на кандидата като личност и колега. Смятам, че нейната успешна хабилитация ще допринесе за развитието на департамент „Масови комуникации“, както на преподавателския състав, така и на студентските програми на български и английски език. Затова убедено предлагам на колегите от научното жури да подкрепим кандидатурата на гл. ас. д-р Евелина Антонова Христова като гласуваме положително и предложим на Академичния съвет на НБУ да бъде избрана за „доцент“.

15.05.2019 г.

Рецензент:

Проф. д.пс.н. Толя Стоицова

Нов български университет